

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner - Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés fylvétetik 's pontosan közöltetik.

Az előfizetéssel elkésteknek a „Jelenkor és Társalkodó 2dik félelvi folyamából még teljes számu példányokkal szolgálhat a szerkesztőség.

FOGLALAT Magyarország és Erdély (kinevezés; Alkotványozás; országgyűlési közlemény (üzenete a' KK. és RRk. nek a' nyilványosságot és szólás törvényes szabadságát érdeklő sérelmek orvoslása iránt a' főrendekhez; fölrási javaslat ugyanezen tárgyban; felső táblai viták az országgyűlési szállítások fizetési és orsz. sérelmek összeszedése ügyében; budapesti napló: szerenesétlenségek vizen és szárazon, Tadolini jótékonyága, irodalmi újdonságok, napiesemények, játékszini krónika; iparegyesület; dinnyekiállítás; magyar gazdas. egyesület; Jász-Kun kerületi közgyűlés: a' követek eddigi lépéseik gáncsolatnak; nógrádi esperességi gyűlés; 's a t.)
Amerika (egyesült státusok; Mexico; Hayti)
Spanyolország (Serrano és Narvaez nyilatkozványa; hadministerségi jutalomhirdetés; Espartero csak öt várost bír.)
Anglia (a' királyné elhatározá, hogy valódi anya foglenni; az országos jövedelem emelkedik; udvari hírek.)
Franciaország (költéségetési adatok.)
Törökország (a' perzsiávali egyezkedés állása; német telepek; Rezsid és Bahir.)
Értesítő. — Gabonaár, pénzkelet, dunavizállás.

Magyarország és Erdély

Öcs. 's ap. k. fels. f. évi jun. 18ki legf. határozatában Thoroczka Miklós grófot Erdélyben tordamegyei főispánná legk. kinevezni méltóztatott.

Alkotványozás.

Látott már ugyan e' haza országgyűléseket, melyek bölcse rendeleiteik által századokul századokra ársztgatták áldásos malasztjaikat, 's ismét, melyeken elkövetett tévedések csapásai mindig súlyosabban nehezültek az egymást váltó nemzedékekre; mindazáltal mégis, ha tán az 1790ki időt kivesszük, alig volt tendőinél fogva oly jelentős országgyűlésünk, mint a' mostani. A' nemzetiség, vallás és népnevelés ügye, a' fenytési 's javítási törvény, az ősiség, a' kereskedés, közlekedés és országos pénzügy körüli intézkedés mind életbe vágó dolog ugyan, mindazáltal ezek jelentőségei még is messze állnak azon alkotványozás fontosságától, mely a' jelen országgyűlés feladata.

Alkotványozás (sajátlagos) lényegére nézve annyira különbözik a' törvényhozás egyéb tárgyaitól, hogy azt az alkotványos nemzetek többsége nem is mertea' rendes törvényhozásra bízni. Az újabb időkben keletkezett alkotványok rendszerint egy alap-okirattal, mit chartának nevezünk, épültek 's ezekben a' törvényhozás csak a' charta által kiszabott körben működhetik; mig a' régi alkotványok rendszerint inkább a' nemzet vérében 's erkölcsében, mint írott betűkön gyökereznek. Franciaországnak írott alkotványa van: a' király, pairek és követek hatalmukat mind attól bírják 's csak ennek nevében kormányozhatnak. A' király maga megismeré hogy kir. hatalma az 1830ki charta által teremtetett 's e' nélkül ő semmi. Ennélfogva ha a' francia törvényhozás meg akarná az alkotványt változtatni: vagy siker nélkül erőködnék a' charta ellenében, 's uralkodását ennek nevében kellene továbbra is folytatnia; vagy megváltoztatván a' chartát, vele maga is elenyészne. Angliának ellenben írott alkotványa nincs 's a' par. iam. roppant hatalma csak lassankint századok forgása alatt fejlődött ki. Angliában el van ismerve a' parlament azon joga, miszerint az alkotványt mindenkor módosíthatja. A' legtiszteltebb írók különféle képek fejezték ki a' parlament mindenhatóságát; köztük Delorme róla ekkép nyilatkozott: „az angol törvénytudók egyik fölve, miszerint a' parlament mindent tehet, kivéve asszonyból férfit, vagy férjből asszonyt.“ Az amerikai egyesületben a' bíró is visszavetheti a' törvényt, ha azt az írott alkotványba ütközönek találja; az alkotvány azonban nem ugyan a' rendes törvényhozás, hanem a' nép által a' meghatározott főrmák szerint 's előre ellátott esetekben megváltoztathatik. A' mi orsz.

gyűlésünk szinte, mint az angol, törvényhozó 's mindenkor egyszersmind alkotványozó testület, helyesebben: oly nemzeti gyűlés az, melyben minden nemesnek közvetlen részvétjoga van; ezen jogot hajdan a' nemesség személyesen gyakorolta, most pedig utasítások által gyakorolja. Nekünk írott alkotványunk nincs, valamint nincs az angoloknak; törvénykönyvünk egészen csak országgyűlési munkálatok szüleménye; mely törvényt pedig országgyűlés hozott, azt az mindenkor eltörölheti 's el is törli, mihelyt meg van rá az egyedüli kellék, mi törvényhozásunkat föltételezi, hogy az t. i. a' nemzet és király közös akaratjával történjék; mert hol van hatalom, mely e' közös akaratnak ellenállhasson? A' királyi 's nemzeti hatalom egyesültén felül ez országon csak isten keze van. Vannak törv., melyeket sarkalatosaknak szoktak nevezni; de ezek mind csak addig sarkalatosak, mig azokat az országgyűlés olyanoknak tartja. Mátyás örök időkre számított törvényeit halála után mindjárt az első orsz. gyűlés megsemmisíté, 's bár az 1741: 8. tozikk a' nemesek adóztatásáról még csak a' rendelkezhetést is megtiltotta, 's e' törvényt az 1790: 12d. tozikk is kivette az országgyűlés hatalmából; 's mi már is teljes erővel törekszünk ellene intézkedni. Ha tehát országgyűlésünk úgy rendelkezhetik alkotványunkról, mint egyéb tárgyakról: könnyen gondolhatná valaki, hogy az alkotványozás körül elkövetett hibákat is oly könnyen javíthatja ki, mint a' váltó- vagy büntető-törvénykönyv hiányait. Pedig idegen tárgyakról 's magamagáról rendelkezés közt roppant a' különbség. A' törvényhozó-testület embekebből áll, kik öző természetűek, mint mindnyájunk; ennél fogva a' történetben alig látunk arra példát, hogy mely osztály egyszer a' törvényhozásban káros tulsulyra kapott, az ezen tulsulyával épen ezen tulsulyát rendelte volna a' közérdek követelése alá. Ha például a' kir. városok mostani rendezéskor a' törvényhozásban tetemes tulsulyt kapnának: későbbi rendezéskor nem hiszem, hogy kedvök lenne tetemes szavazataikkal oda munkálni, hogy azok a' közérdek-kívánta aránya csökkentessenek; minden esetre pedig ők ez utóbbi rendezésben előbbi tulsulyokkal fognának részt venni, és nem hiszem, hogy valaki azzal állhatna érvényesen elő, miszerint nekik azon tulsuly csak időközre engedtetett, mert minden esetre addig engedtetett, mig róluk más intézkedés nincs, tehát nem az intézkedés kezdeteig, hanem végezteig. Lenne csak egy országgyűlés alatt kezembem országgyűlésünk hatalma 's megmutathatnám, hogy azt századokig bírtam. Mit a' gyakorlat jónak bizonyítand be, meg fog az örökre, vagy legalább sokáig maradni, bár azt a' törvényhozó csak rövid időre szánta is; mi ellenben roznak bizonyuland be, hova hamarabb javítani kellend azon, bár azt a' törvényhozó örök időkre számította legyen. Ennélfogva az alkotványozó mindent úgy készítsen, hogy az örökre megállhasson, de azért egyről se higye, hogy az örökké vagy csak rendkívül sokáig is álland meg. Valóban én nem látom okát: miért halasztatik minden gyökeres javítás valami coordináló országgyűlésre; én a' nemzetre nézve nagyobb szerencsétlenséget alig képzelhetek, mint illy coordináló gyűlést, mert azt rendszerint lázadás szokta kísérni. Ha tekintjük alkotványunk fejlődének történetét, némi coordináló időpontot sehol sem találunk, mert alkotványunk csodálatos szépen mindig a' korszellem utmutatása szerint módosult 's fejlődött önmagától; fejlődik az jelenleg is 's koronkint szilárdabban tökélyesül.

Jelen körülményink 's közérdekünk sürgetőleg kívánják, hogy a' kir. városok szerkezete 's országgyűlési állása rendeztesse, ugyszinte a' megyei rendszer hiányai minélelőbb javíttassanak; 's ezt jelen országgyűlésünk feladatául a' k. k. elbádosok is tüzték ki. Ez tehát jelen országgyűlésünk fő és legnehezebb feladata, ohajtható volna, hogy ne tekintessék egyszersmind első tendőnek, még pedig aanyival inkább, mivelé tárgyak

a' közvélemény előtt nincsenek még egészen tisztába állítva. A' törvény különben is, hozzassék bár az országgyűlés elején, vagy végén, csak az országgyűlés elmulta után foganatosíthatatik. — Minthogy pedig a' megyei 's városi szerkezet azon alapját teszi alkotványunknak, mely a' magány életen mindennap közvetlenül fekszik; 's minthogy ez alapot jelenleg lényegileg kell rendezni: igen világos, hogy jelen országgyűlésünknek oly fontos, de az előhaladt idő körülményeihez képest egyszersmind oly sok nehézséggel páros alkotványozás juta feladatul, milyen még valószínűleg egy országgyűlésünkre sem nehezült. És vajjon meg fogja e' országgyűlésünk oldhatni a' bonyolult gordiusi csomót? Bizonyost erre nem felelhetni; kétséget mindazáltal nem szenved, hogy miként a' megyei utasításokból látható, a' különféle igények aligha fognak kielégíttethetni, 's így a' szüntelen követeléseknek aligha végök szakad. Kétségbe alig vonható, hogy a' sz. k. városok többsége az ajánlott 8—15 szavazattal nem fog megelégedni 's ez elégtelenségből elkeseredés, meghasonlás, visszavonás is származhatik, mitül ójon az ég. Vannak ugyan városok, melyek ez arányosításban tökéletesen megnyugszanak, minthogy megkapják, mit kívánnak, az egész szavazatot, de a' nagyobb szám a' töredékekkel nem igen fog megelégedni. Hogy pedig a' megyék 15 szónál többet engedjenek a' városoknak, azt a' közérdek és az arány, melyre a' törvényhozásnak kívánt korunkban épülni kell, teljességgel nem engedi. Ha sejtelmim nem csalnak, 's a' mostani tervezetnek kívánt sikere nem leend; bátor lesznek akkor más szempontbul vett igénytelen tervvel föllépni. — A' megyei kicsepangások gyökeres orvoslata nekem legalább nem tetszik oly nehéz feladatnak, mint a' k. városok iránti eligazodás. A' választások rendezése igaz az alkotványozás fő nehézségei közé tartozik. Ha tekintjük: csak egy jó választási törvény miatt mennyit háborgott Franciaország a' restauratio után; csak akkor kezdjük az oly gyakori választások körüli intézkedés súlyát érezni, millyeneket megyei rendszerünk alapszik. És már csak azon okból is, mivel a' választások oly sok baj és zavarral járnak 's még más oknál fogva, melyeket ez uttal el nem sorolhatok, igen örvendetes hogy nemzetünk a' képvislet behozatalához hajlónak nem igen mutatkozik. Alkotványunk szellemével sokkal inkább öszhangzó, mit már sokan rebesgettek 's legközelebb Wesselényi Miklós báró ajánlott, hogy t. i. megyeinkben azok birjanak tanácskozási, határozási 's utasítási szavazattal, kik aze' végre rendelendő választmány által megkivárató tudományal felruházottaknak találtattak. Ez az észaristokratiának első 's legszebb alapja lenne a' világon. — B. —

Országgyűlési közlemény.

Üzenete a' KK. és RRnek a' nyilványosságot és a' szólás törvényes szabadságát érdeklő sérelmek orvoslása iránt a' m. fő RRhez. Nyilványosság 's a' szólás törvényes szabadsága a' nemzet alkotványos szabadságának 's törvényes függetlenségének ezen lényeges föltételei voltak azon közérdekű 's nagy fontosságú tárgyak, melyek védelmére a' KK. és RR. a' két utóbbi orsz. gyűlés alatt vérző szívvel felszólalának, 's az azokon ejtett súlyos sérelmeket érzékenyen panaszolva, kívánták mindenek előtt aggodalmukat ő felségének atyai keblébe kiönteni; csüggedést nem ismerő bizodalommal kérték és reméltek enyhítő rokon részvétet a' m. fő RRtől; orvoslást 's az aggodalom megszüntetését a' kir. szék igazságától; fájdalommal tapasztalák mindazáltal, hogy ámbár 23 üzenetet váltottak is már az utóbbi két országgyűlésen a' m. fő RRrel azon súlyos sérelmek fölött, melyek a' nyilványosságot és a' szólás törvényes szabadságát érdeklik: soha meg nem czáfolt elveik 's annyiszor ismételt buzgó felszólításai még sem valának képesek a' javasolt fölrás fel-

terjesztéséhez a m. fő RR. hozzájárulását kieszközölni. Miután tehát a jelen 's kérdés alatti tárgyra nézve már három országgyűlés megnyílásával a nemzet lényeges panaszaival orvoslásának eszközölhetősére is megnyílt a törvényes hely és újabb alkalom, a KK. és RR. kik azon több rendbeli, különösen pedig az utóbbi országgyűlés alatt 1839. oct. 17-kén tartott orsz. ülésökből a m. fő RRhez átküldött 2 üzenetökben terjedelmesen kimerített okaikhoz továbbá is szorosán ragaszkodnak, 's az általok kifejtett törvényes elvek állandó fentartását polgári és képviselői legszentebb kötelességüknek ismerik: e tárgyban készített 's az időközben némileg változott körülményekhez alkalmazott följárási javaslatuk ismétli átküldésével ö cs. kir. fő hűségét teljes tisztelettel kérik, a m. fő RRet pedig hazafui bizalommal felszólítják: hogy a közölt felirási javaslat elfogadásával a sérelmek orvoslását 's a nemzet aggodalmának eloszlatását oly egyesített részvétellel elősegíteni méltóztassanak, minőt a közös haza jogainak és szabadságának védelme a hazának közös fűltől megkíván.

Felirási javaslat ugyanazon tárgyban. Fölséges 'stb. Alkotmányos országban a polgári szabadságnak 's a nemzet törvényes függetlenségének lényeges föltételei: nyilvánosság és a szólás törvényes szabadsága; ezek nélkül nehezteltetik a vélemények szabad kijelentése, korlátoztatik a köztanácskozások szabadsága, gátoltatnak a törvényhatóságok közfelfelirási jogaik gyakorlásában 's így az alkotmányos törvényhozás lehetlenné válik. Súlyos aggodalommal tölték el tehát a kétes jövőndő veszélyes következtől tartó nemzet kebelét, a szólás törvényes szabadságán ejtett azon sérelmek, melyek már az 1832/3-ban tartott orsz. gyűlés folyta alatt történtek. Ily sérelmek valának: midőn b. Wesselényi Miklós, azon beszédért, melyet Szatmár vgyének 1834. évi dec. 9-dikén tartott közgyűlésében a megyei követeknek adandó utasítások fölött mondott, a III. részű törv. könyv II. r. 69. címének, az 1635: 89, 1625: 62. 1723: 57. cikkelyek nemkülönbén a felhívott III. részű törvénykönyv, I. r. 14. cz. és az 1723: 9. cz. ellenére, felsőbb parancsolatból a korona ügyészének felperessége alatt, hűtlenségi pörbe fogatott. — Majd Bars vgyének akkori egyik követét, ki mint orsz. gyűlési követ, a törvények és törvényes szabad ótalom pajza alatt, nem is ünnevében, hanem küldőinek személyében vett részt a köztanácskozásokban, azokért, miket a KK. és RRnek 1835. jun. 22-kén tartott orsz. ülésében mondott, hasonló sors érte; Békés vgyére pedig azért, hogy országgyűlési követeknek egy közérdekű tárgy érdemében, törvényes jogánál fogva adott utasítást az országbeli több megyével is rokon bizalommal közölte, felsőbb helyen mondatván ki a kárhoztatás, az említett megye keblében kir. biztosi vizsgálat rendeltetett. Igazolták, sőt még súlyosabbá tették a nemzetnek méltó aggodalmát azon esetek, melyek az 1832/3-ban tartott országgyűlés után történtek. Ugyanis a följárási törvények b. Wesselényi Miklóst, oly vádra, melyet törvényink, különösen a III. r. 14. czime 's az 1723: 9. a' hűtlenségi esetek közé nem számítanak, a törvény 's törvénykezésrend elmellőzésével súlyos önkényes büntetésre ítélték; itéleteikben oly elveket állítottak fel, mik törvényinkkel meg nem egyeznek, 's így magoknak önkényesen törvény föltötti állást és törvényhozási hatalmat tulajdonítottak. Továbbá a hon polgárai közül többen azért, hogy szólási törv. szabadságukat gyakorolva az illető megyék közgyűlésein folytatott tanácskozások közben véleményeket előterjesztették, ezekért felelősökké tétetve, szinte felsőbb rendeltől részint hűtlenségi, részint becsületvesztési büntetéseket követelő perekbe fogattak. A nemzet keserű aggodalmának mértékét fájdalmasan nevelte az is, hogy az 1832/3. országgyűlés berekesztése után csakhamar felségsértésről vádolt néhány ifju, az 1687: 14. és 1723: 5. rendeletek ellenére, a polgári törvényhatóságoknak általános elmellőztével katonai erő által fogságra vitettek, a perek ellenök, nyilvánosság és teljes mértékű szabad védelem nélkül az 1741: 26. és 1805: 5. t. cz. rendeletének félretételével 's a törvénykezés rendének elmellőzésével tétettek folyamatba; 's ámbár az itéletben megismertetik, hogy a felségsértési vétek be nem bizonyodott, mégis igen súlyos és törvényen nem alapuló önkényes büntetésre ítéltettek; némelyek közülök a rájuk mért büntetés kiszenvéde végett az országon kívül vitettek; egyik még azután is, midőn már az itélettel a reá szabott rabsági időt kitöltötte 's így annak teljesen eleget tett, ügyészi vizsgálat alá nem bocsátatván, az itélet tartalmán tul is büntetett. Tétette mindezeket azon váratlan és sérelmes eset is,

hogy Kossuth Lajos, ki oly tárgyakról, melyek a megyei gyűléseken törvényes köznyilvánossággal tanácskozás alá vétettek, mások kérelmére 's különösen több törvényhatóság által is felszólítva 's megbízatva, írott magányos levelezést folytatott, noha ezt sem törvény, sem az eddigi törvényes szokás nem vétkesíti, — főbb parancsolat mellett, mely nem is törvényben, hanem valamely régiebb kormányi rendeletben sarkalónak mondaték, annak folytatásától eltiltatott; 's ámbár az eltiltó főbb parancsolat vele nyilván kijelentett kívánságára nem volt közöve, midőn levelezését tovább is folytató, katonai erő által befogatott, hűtlenségi pörbe idéztetett, 's az 1715: 7. t. cz. sérelmével folyvást elzárva tartatván, perében a szabad láboni védelem tőle megtagadtatott; végre a nélkül, hogy az eltiltó parancsolat perében is előadatott volna, mint annak megszegője a törvény és törvénykezési rend ellenére szinte súlyos önkényes büntetésben marasztaltott. Fölötte súlyos sérelem e' részben még az is, hogy az eltiltó parancsolat nem az illető törvényhatóságához intéztetett, hanem annak elmellőztével közvetlenül Kossuth Lajosnak, mint magányos személynek adatott tudtára. Mert miután az 1687: 4. t. cz. által a tetleges ellenállási jog eltöröltetett, a megyék azon jogának, hogy a törvénybe ütköző rendeletek ellen törvényes észrevételeiket felírás útján előadhassák, az 1790: 14. t. cz. szerint is sértetlenül fen kell tartatni. Már pedig ha az efféle parancsolatok közvetlenül magányosakhoz küldhetnének, akkor a megyéknek közfelfelirási jogait nem gyakorolhatnák, 's az egyes polgárok személyes biztosítása veszélyeztetve volna. Mindezek a szólás törvényes szabadságát és a nyilvánosságot oly nagy mértékben sértik, az egyes polgárok törvényes igazait és személyes biztosságát annyira veszélyeztetik, hogy fájdalmas érzéssel, de ösztönte meggyőződésünkből kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy miután az 1790: 12. t. cz. szerint a végrehajtó hatalom csak a törvények értelmében gyakorolhatatik, 's a bíróságok csak a fenálló törvények szerint, nem pedig azokról vagy azok ellen mondhatnak itéletet: az elszámlált szomorú esetek fölötté sérelmesek; és az említett bírói itéletek a felhozottakkal fogva törvénytelenek.

Azon k. k. leirat, melyet felséged mult 1840. mart. 24-kéről kiadni méltóztatott, csak egy részét érintette elszámlált súlyos sérelminknek, de aggodalmunkat meg nem szüntette; mert épen az okozta sérelminket, hogy a szólásszabadságnak korlátit meghatározó törvények rendelete az említett esetekben a kormány által meg nem tartatott, polgártársink törvényen nem alapuló vádakkal terheltek, és nem azon bíróság elibe idéztettek, melyet a törvény kijelöl; a törvényes eljárás elmellőztetett, 's a bíróság a törvénykezés formáit meg nem tartva, törvénybe ütköző elveket felállítva 's követve, bírói hatalmának törvényes szabta korlátin tul lépett. És épen azért valánk kénytelenek fájdalmasan panaszolva felszólalni, hogy azon elvek, melyeket a tisztelt k. k. leirat is törvényeseknek ismert, az említett sérelmes esetekben elmellőztettek, sőt egyesesen megsértettek. Végre vigasztaló érzettel 's közméltánlyással fogadtuk ugyan 's fogadtuk a' nemzet is, fels. mult 1840. évi april. 29-ikéről kiadott abbeli kegy. rendeletét, miszerint a panaszolt sérelmes esetek tetleges következtét megszüntetni kegyeskedett. Azon méltányolt kir. rendelet mindazáltal a' kormány és a' bírásokodott itélőszékek által elkövetett sérelmeket nem orvosolta, az egyes polgároknak azon sérelmek miatti szenvedését helyre nem hozá, a' jövőndöket nem biztosítja, a' kir. szék tiszteletben álló méltósága, a' haza boldogsága, az egyes polgárok biztositása pedig okvetlenül azt kívánják, hogy az önkény mindenütt és mindenben távoztassék el. Ugyanazért az általok kifejtett törvényes elvek állandó fentartását legszentebb kötelességünknek ismervén, felségedet igazságszeretetébe és a' törvények szentségébe vetett bizalommal, szükségesnek tartjuk alázatosan megkérni: hogy a' törvényeket és atyai jószívűnek sugallását követve, a' fen elszámlált szomorú esetekből eredett 's nemcsak az egyes polgárokra, hanem a' törvényekre is kihatott súlyos sérelmeket hathatósan orvosolni, és a' nemzetet önkény ellen minden oldalról biztositani méltóztassék. Kik egyébiránt 'stb.

A' főRRk jul. 12-kei országos ülésén az orszgy. szállások bérfizetése 's az országos sérelmek összeszedése ügyében a' KK. és RRk által kinevezeteni határozott orsz. választmány iránti üzenetnek 's az alsó táblai megválasztott tagok névsora fölolvastatása után, egy szónok, szükségét látta hasonló választmányoknak, 's e'

végre a' KK. és RRket fölszólítani kívánta. A' javaslattevő szónok előre bocsátván, hogy országgy. kezdetén jelen nem levén, a' dolgok állását talán nem jól ismeri. Azonban, mikép már máskor nyilatkozatá, vérrünk fölemelése 's nemzetünk boldogítása tekintetében annyi szólási és cselekvési jogot igényel, mint a' tábla bármely tagja vagy bármely hazapolgár, 's ennél fogva vást lehetlen föl nem szólalnia az iránt: vajjon most, midőn oly nagy fontosságú tárgyak vannak orsz. elintézésül kitűzve, küldetett é ki eddigi szokás szerint több országos választmány is, melyek azon idő alatt, míg a' RRdek táblája a' teremrendezés miatt bizonyos időig üléseket nem tartand, munkálkodjanak, ezt annyival inkább ohajtáná, mert ő is nagy barátja a' sükernek 's nem szokott megelégedni azon elvvel: et voluisse sat est. Minthogy tehát oly fontos tárgyak fekszenek az országgyűlés előtt, p. o. a' kereskedés előmozdítása, városok szavazataránya és szerkezetének rendezete, az ösiség kérdése, melyre nézve nem mindegy akármikép töröltetik el, mert lehet valamely házat álgúkkal is eltörölni 's lehet ismét köveinek egyenkinti elszedésével; ha ezekre nézve orsz. választmányok kinevezve nem volnának, ezek iránt a' KKat és RRket fölszólítani kívánja. Figyelmezteté egyébiránt a' m. főRRket, mikép javaslata följára ne magyaráztassék. Midőn ezelőtt egy pár nappal a' fő tábla egyik tagja a' kezdeményi jogot kizárólag a' Rdek táblájának tulajdonítá, a' szónok ez ellen ovást nyilvánvita, mert azt a' főRRek táblájának jogai közé is tartozónak hitte 's hiszi; de nem az egyébiránt szándéka, hogy e' jogot jelen javaslata által tetleg kivívja, hanem kívánsága csupán oda irányul, hogy az előbb utóbb közösen megállapítandó tárgyakban az előmunkálatok is közösen történének, mint olyak, melyek által a' dolgok lényege többoldalulag fejlethetve rövidebb tanácskozási idő alatt sikerre számolhat 'stb. E' javaslatot a' köv. szónok sem elvisem létesíthetőségi tekintetben nem pártolá. Nem elvileg; mert — ugymond — az a' két kamrai rendszerrel összeférhetlen, melynek ter, mészete hogy külön testületek külön munkálkodjanak, 's így oly dolgozatokra nézve, melyek a' Reknak mintegy előmunkálkodási alapul fognak szolgálni, magok köréből nevezzenek ki választmányt; 's ehez fő táblai tagoknak járulni fölséges, mert azon munkálat ugysem teszi alapját a' Rrek tanácskozásának, hanem a' Rek nunciama 's följárási javaslatjok. Ö még az eddigi orsz. választmányokat is a' nálunk előggé kinem fejlett 2 kamrai rendszer eredményének tulajdonítja. A' javaslat által ő semmi czélt nem lát elérhetőnek; nem időnyerést; nem egységesközlést; sőt épen az ellenkezőt hiszi, mert az or. választmányilag kidolgozó javaslat félrevetettnek a' Rek által 's mert a' surlódás annyival többszörös volna, a' javaslat pedig kétszer akadna meg, a' Reknél mert nem ök magok dolgozták; a' FőReknél, mert módosítva jönne át hozzájuk. De nem látta létesíthetőnek is, mert a' kérdéses tárgyakban a' választm. k kerületileg már kineveztetvén talán munkához is fogtak már 's mert e' javaslatot magában foglaló üzenet a' Rkhez idő után jut azon elvek megállapíthatása tekintetéből is, melyek követendők volnának. Ö a' felső táblát az alsóval bizonyos házassági viszonyban állónak tekinti, 's valamint nem találja diszeseknek 's házi béke és csend fentartására alkalmasoknak oly férjeket, kiket a' német „Haefelgucker“-eknek nevez, ugy nem kíváná, hogy e' tábla illyféle szerepet látszassék vinni. Egy másik szónok fájdalmát jelenté az iránt, hogy most, midőn a' hazának annyi teendője van, 's a' tennikész férfiak országgyűlésileg összegyűltek, az alsó tábla a' FőRK iránt oly csekély figyelemmel volt, mikép ezt csak a' mellékes tárgyakra nézve szólítá föl eszelekvőségre, holott a' fő tábla tagjai mélyen érzik, hogy kötelességeik teljesítésével épen ugy tartoznak a' hazának mint jogaik gyakorlásával. A' FőRK e' kizáratása, sem a' tábla méltóságával, sem a' hazaérdek előmozdítási elvével, sem a' törvények szellemével 's törvényes gyakorlattal nem férössze. 'S igazságos é hogy midőn több fontos tárgy közt a' birtokviszonyok megváltoztatása 's a' birtoklások iránti számos bonyolult kérdés megoldása forog szőnyegen: a' FőRK táblája, mellynél pedig a' birtok főleg képviselve van, egészen mellőztetik. A' Rek tábl. ugyan akarat 's bölcseség nem hiányoztik, de a' fő tábla tagjai közt is találkoztak volna kész 's tanulmány és tapasztalatok által képeztült férfiak, kik ama fontos ügyhöz járulhattak volna, 's kiket abból kirekeszteni egyoldalúság. Hallotta az előtte szólott tagtul, hogy orsz. választmányilag dolgozni nemcsak időnyerés nem volna, sőt veszteség; ő azt hiszi, illy fontos tárgyaknál idővel fukarkodni épen nem kell; különben is sokkal nagyobb idővesztésnek tartja, számtalan üzenet-váltogatásra szolgáltatni okot

és alkalmat. Fölhozta például, — milly eredménye lön a' hasonló módon kidolgozott hiteltörvényeknek, melyek a' helyett, hogy a' haza polgárai jólétét előmozdították, annyira ártalmasak valának, hogy ha czélszerű változtatások nem eszközöltetnek, jóllétünket juttatják tönkre. 'S ha illy viszonyok közt a' FRdek a' jövőre intézkedésbeni részvétből kizáratásuk ellen föl nem szólalának, pirulniok kellene a' jelen- 's utó-nemzedék előtt. Megemlíté végül az orsz. választmányi munkálkodások eddigi példáit, és szavazatával a' javaslatához csatlakozék. (Folyt.)

Budapesti napló. Mult hét végén ismét szerencsétlenség történt Dunánkon, egy ladik ugyanis a' hajóhid horgonylánczaiba ütközvén, azonnal elsüllyedt, 's a' rögtön érkezett segély daczára is 18 vagy 20 ember hullámok közt lelte halálát. F. hó 13án pedig egy nagy hajó kötele (aladsága) szakadt el, 's ha a' hajóhídi horgonyörség gyorsan nem fogja föl, ugy bizonyosan ismét tetemesül megrongálta volna a' hajóhidat. — Vasárnap két hete, mint hírlík, Tétény közelében 260 emberrel, kik aratásra eveztek, terhelt két dereglye sülyedt el, 's a' szerencsétlenség közül csak mintegy huszat lehet kimenteni. Adja isten, hogy ez iszonyu hír ne valósuljon! Szinte a' mult héten Budán, a' halászárosban, egy kocsis hordókat rakott szekerére, mely hátra csuszván, a' Dunába sikamlott, 's a' két lovat maig sem lették meg. Most már apadni kezd a' Duna, 's így reménylhetjük, hogy nem kellend egyhamar illy szomorító híreket közlenünk. — Vasárnap egy hete Pesten a' zöldpiaczon, 1ső emeletből egy 4 éves gyermek zuhant a' kövezetre 's nagyon összetöré kezét lábát. Intésül szolgálhat ezen gyászos eset számtalan fővárosi gondatlan anyának, kik gyöngye gyermekeiket cselédekre bízzák, hogy magok annál korlátlanabban mulathassanak. — Szinte e' napokban egy regényes szellemü borbély boldogtalan szerelem következtében agyonlőtte magát. — Több nap óta keringett fővárosinkban azon hír, hogy három lány megölte atyját még a' mult télen, 's iszonyu tettök csak most jött napvilágra. Mi ezen bitang hírt, legHITELESB kutfök után, merő koholmányoknak nyilvánítjuk. — A' zálogházban lopás történt, a' tettes azonban kézre került már, 's így senki nem fog ez által károsulni, kivévén a' tolvajt, ki lakolni fog merényeért. — Ennyi szomorú és kollemtelen hír után térjünk örvedetesre és szóljunk röviden Tadolini diadaláról. Mondhatjuk, hogy eddig még egy énekesnő sem tudta közönségünket illy lelkesülésre, 's egyszersmind az erszények illy hathatós megnyitására birni. Az árak ezüstpénzre voltak emelve, 's a' közönség száma minden újabb előadásra növekedett, kivévén azt, mely a' Conservatorium és kardalokok javára ment véghez, melyben hihetőleg azért vön csekélyebb számú közönség részt, mivel kettős jótékony cél volt azzal kapcsolatban. Annál nagyobb méltányt érdemel a' jeles vendég művész, ki e' kettős célra ingyen énekelt, ámbár minden föllépteért 450 pğő frtot kapott. Ő, az idegen, 450 ezüst forintot áldozott tehát a' nemzeti conservatoriumra és szegény kardalokokra, a' két szomszédvárosi közönség pedig összesen is alig járult most több összeggel az említett célokra! Tadolini énekéről csak keveset mondhatunk, mert lapokat kellene betöltenünk, ha kellemeit 's varázshatását érdem szerint akarnók kitüntetni. Nem hagyhatjuk azonban érintetlenül a' boszantó botrányt, mit némelly rakoncátlanok még e' valódi dalkirálynő fölléptekor sem tartózkodtak elkövetni. Legbájosabb dalai közepett ugyanis olly hangosan rivalgák tetszésöket, hogy a' figyelmes és elragadtatott hallgatót méltó bosszaságra ingerlék, különösen pedig egy parányi 's igen karcus koboldot, vagy magyarul manót láttunk, ki tán valamely csárdában képzelé magát 's végig nyult ülőhelyén, majd annyira kidőlt, hogy szinte lezuhanásától kelle félnünk, nem miatta ugyan, hanem a' közönség miatt, majd ismét fülhasítólag orditozott, majd pedig hosszú kezeit verdeste össze, 's olly arczfintorgásokat 's tagficzamításokat tüntete ki, hogy boszankodás közben még kacagniok is kellett azoknak, kik botrányos magaviseletét szemlélék. Az illy dühönczöket rendőrségi fölügyelés alá kellene állítani, hogy mások csöndes élvezetét ne háborgathassák. — E' napokban az 'Ungar' címü német napilap szerkesztőjét bizonyos uracsok meg akarák verni, 's e' miatt egy nagyhirü kávéházban gyülekeket is tartottak; 's miért? csupán azért, mivel az említett lapban a' színházi referens azt mondá, hogy Tadolini első fölléptekor az első felvonás végén hidegen viselé magát a' közönség, 's hogy e' hidegséget nem lehet virágokkal elföldni. 'S ez nálunk

történt, hol alig van nadrágos ember, ki véleményülrelemlről és szólásszabadságról nem szólna! És pedig nagyon finom uracsok tervezék ezen gyönyörű ütlegezést, olly művelt egyedek, kik a' magyar ifjuságot nyereség miatt szeretik vádolgatni! Az érintett szerkesztő azonban igen férfiasan nyilatkozott a' fülébe hatott gyálázatos készülétek után, 's a' gyönyörű botos madarak fölhagytak galád szándékukkal. Reményljük, nem kellend többé illy betyárság ellen szót emelnünk, 's hogy az 'Ungar' illy méltatlanságok által nem hagyandja megtántorítottatni magát hanem nemzeti ügyeinkről ezentul is őszintén 's méltányosan fog szólani, mint eddig. — Megjelent 's Hartleben könyvárusnál kapható a' 'Szinmütár' 44 ik füzeté, tartalma 'Griseldis' dráma 5 felv., Halm Fridrik után ford. Fácny Lajos. — A' napokban hagyta el a' sajtót, Magyarország Statistikájának 2d. kötete 'Fényes Elektöl.' Ezen kötet 2 részt foglal magában; t. i. a' 2d. és 3dikát; amabban Magyarország alkotmányát, emebben pedig kormányzását adja elő szellemdus szerzőnk, kinek honszerte ismeretes nevéhez sokkal több hitelességet párosítanak tudományos munkálati, mintsem a' jelen munkát másképp, hanemha szerzője neve után ajánlanók. Valóban ohajtható, hogy senki se nélkülözze a' becses munkát, mely minden honfit első és főkötelessége — honismeret — megtanulására vezérel. Az előadás világos és tiszta, nyomtatás correct 's a' kiállítás méltán emeli Trattner-Károlyi tulajdonos nyomtató intézete becsét. — Játékszini krónika, f. hó Sikan nemzeti szinpadunkon a' conservatorium 's kardalokok javára bérszűnettel adatek 'Az özevő férje' vigj. 1 felv., és 'Bájtal' 2ik felv., Tadolini Adina szerepét éneklé; 9dikén 'Szapári Péter' színj. 5 felv.; 10én 'Templarius' dalj. 3 felv., Nicolai, e' dalj. szerzője, a' zenekart személyesen igazgatá, és Tadolinnal együtt többször zajosan hivatott ki; 11én 'Oskar' vigj. 3 felv.; 12kén bérszűnettel 'Templarius' dalj. első felv., és 'Alvajáró' dalj. 2dik felv., az előbbi zenéjét ismét Nicolai igazgatá; Tadolini utószor lépett föl ezen este, 's legnagyobb lelkesülésre ragadá a' nagyszámu közönséget; két nagy dalát ismételte ki; előadás végén pedig többször kihivatván, bucsuzól a' Tadolini keringőt kétszer éneklé el. A' közönség bizonyosan sokáig nem fogja feledni e' bájhangokat, 's méltánnyal viseltetendik Bartay ur iránt, kinek e' ritka élvezetet köszönheti. Most, mint halljuk, több eredeti színművet tanulnak be színésznők, 's így ezen leg-sarkalatosb ohajtásunk is teljesülend. A' 'Tisztujítás' előadhatására is megjött már az engedelem 's ezt nyomban követendi 'Még egy tisztujítás', és mi őszintén kívánjuk drámai irodalmunk ügyében, hogy becsé lehetőségig haladja meg az elsőét. — Marczibányi Livius, Antal, Lőrincz és Lajos az őseik által alapított budai magyar iskolának tőkét 200 pengő frttal szíveskedtek gyarapítani, melynek kamatai a' tanító fizetésének javítására fog fordítottatni. E' család nagylelkűsége következtében igen szépen virágzik ezen iskola, 's jelenleg 200 növendéket számít. — Jelenleg egy irlandi angol mulat fővárosunkban, kinek hazánk politikai intézetei annyira megtetszeltek, hogy bővebb megismerhetésük végett hazai nyelvünket azonnal tanulni kezdé. Különösen a' pesti lakás nagyon tetszik neki: „Beutaztam — ugymond — egész Európát, mindenütt zaklattak méltélem előmutatásáért, egyedül Magyarország az, mely engem becsületes embernek tett fel 's nem kívánta becsületeségem bebizonyítását és ez által engem örök hálára kötelezett. Mondják: Amerikában is becsületesnek hisznek mindent, kiről ellenkező nem bizonyult be: innen egyenesen oda megyek.“

Iparegyesület. Azon tisztelt hazafiaknak, kik az egyesületi elnök-gr. fölszólítására járultak az egyesület gyámolításához 's mind az iverket, miken aláirtak, mind a' fizetéseket, miket már tettek, 3dik sőt 4dik kéz által is beküldötték, megnyugtató értesítésül a' szabály-könyvecskében még meg nem jelenhetett teljes névsorukat 's fizetésüket hírlapok utján rendelte az igazg. választmány közölni, ez alkalommal sietvén az egész közönség előtt kifejezni azon buzgó háláját, melylyel mind elnök-gr. ő mélt. hatályos közbenjárásáért, mind a' tisztelt aláírók tetemes részvételökért adózik. Mélt. Batthyányi Lajos gr. egyesületi elnök ur külön megke-restére részvényesekké lettek: Almay György évenkint 2 ft. (fizetett 12 ft.), Almásy Mórioz gr. 20 fr., Amade Tadó gr. 40 fr. (fiz.), Andrassy György 100 ft., Andrassy Károly gr. és hitese 300 ft. (fiz.), Apponyi Antal gr. 100 fr., Apponyi György gr. 200 fr., id. Apponyi György gr. 100 (fiz.), Bánffy Pál b. 50 fr., Barkóczy János gr. 300 fr., Batthyányi Fülöp hg 400 frnt

(fiz.) Batthyány Iván gr. 50 ft. (fiz.) Bathányi Kazimir gr. 200 frt, Batthyányi Kristóf gr. 50 ft., Batthyányi Lajos grné 250 fr., Batthyányi Zsigmond gr. 40 ft. (fiz.) Berthold Antal gr. 40 fr., Berényi Miklós gr. 40 forint (fiz.), Brezenheim Alfonz herczeg 40 forint (fiz.), Brunsvik Ferencz gr. 40 fr., Buttler J. gr. 100 fr. (fiz.) Csekonics Ján. 100 fr., Cziráky Antal gr. 40 fr., Draskovics Sándor gr. 60 fr., Eszterházy Joanna gr. 100 fr. (fiz.) Eszterházy Kazimir gr. 200 ft. (fiz.) Eszterházy Mihály gr. 100 ft, Eszterházy Miklós Ferencz gr. 100 ft. (fiz.), Eszterházy Pál gr. 50 fr. (fiz.) Eszterházy Pál hg 300 ft. (fiz.), Eszterházy Sándor gr. 40 fr. (fiz.), Festetics Ágoston gr. 100 fr., Festetics Albert János gr. 40 fr. (fiz.) Festetics Sámuel 40 ft. (fiz.), Festetics Vince gr. 40 for. (fiz.), Forgács István gróf 400 fr., Gothai Coburghg évenkint 40 fr. (fiz.), Grassalkovich hgné 100 fr. (fiz.), Györy László gr. 100 ft., Haller Ferencz gr. 40 ft., Harrach Ferencz gr. 50 for. (fiz.) Hunyady József gr. 100 ft., Jeszenák J. b. 60 fr. (fiz.), Károlyi Eduárd gr. 40 fr. (fiz.) Károlyi György gr. 100 fr., Károlyi György grné 500 fr., Keglevics G. gr., 100 fr., Keglevich János gr. 100 fr., Kendeffy Ádám grné 100 fr. (fiz.), Königsegg-Aulendorf Ferencz gr. 100 fr. (fiz.), Lamberg Borbála grné 30 ft., Lónyay Józsefné 100 for., Luzsénszky Károly b. 40 for., Mednyánszky Alajos b. 40 fr., Mesko Mária b. 200 fr. (fiz.) Mészáros Joanna b. 250 fr., Nádasdy paulai Ferencz gr 40 for (fiz.), Orczy István b. 100 fr., Orczy Lajos báró évenkint 2 fr., Orczy László b. 40 fr., (fiz.) Pallavicini Károly grné 40 ft. (fiz.) Pálffy Antal hg 100 ft. (f. 5. ftot) Pálffy Antal gr. 40 fr. (fiz. 2 ftot), Pálffy Miklós gr. 40 ft. (fiz. 2 fr.), Pálffy hgné 100 fr. (fiz. 5 fr.), Pálffy Mikl. gr. özvegye 100 fr. (fiz. 5 fr.), Pálffy Pál gr. 40 ft. (fiz. 2 fr.), Péchy Emanuel gr. 100 fr. (fiz.) Schwartzberg Frigyes hg 50 (fiz.), Szapary Antal gr. 100 ft. (fiz.) Szapary József gr. 40 fr., Szapary Miklós gr. 100 ft., Széchenyi Lajos gr. 50 fr., Szécsen Miklos gr. 100 fr. (fiz.) Traun Xaver Ferencz gr. 100 fr. (fiz.), Vay Ábrahám gr. 80 fr. (fiz.), Viczay Héder gr. 100 for., Walterskirchen b. 40 fr. (fiz.), Wesselényi Miklós b. 100 fr., Zay Károly gr. 100 fr., Zichy Aladár gr. 100 ft., (fiz.) Zichy Ferraris Bódog gr. 40 fr. [fiz.], Zichy Ferraris Emanuel gr. 100 fr., Zichy Ferraris Victor gr. 40 frt (fiz.), Zichy János gr. 100 fr. (fiz.), Zichy István gr. 50 ft [fiz.], Zichy György gr. 100 fr., Zichy Herman gr. 2 fr., Zichy Károly gr. 10 fr. [fiz.], Zichy Mikl. gr. 100 fr., Zsedényi Eduárd 100 fr. [fiz. 10 fr.]

Azon részvevőknek, kik egyenesen az igazg. választmány által megbízott ivartóknál irtak alá, 's tartozásaikat is ezek által küldötték be, de névsoruk vagy be nem küldetett, vagy későbbben érkezett be, semhogy azt már a' megjelent szabálykönyvecskébe lehetett volna iktatni, neveik és fizetéseik a' f. évre készülő évkönyvben fognak megjelenni. Ez úttal azon ivartók, kik az egyesületi képviselő elvállalása iránt még eddig sem nyilatkoztak, a' náluk levő aláírás-íveknek minél előbb beküldetésére fölszólítottak, kivált azon okból, miszerint a' részvevők névsora teljesen 's hiánytalanul készülhessen el. C s a n á d y. jegyző.

Magyar gazd. egyesület. A' dinnye főleg hazánkban a' házi és mezői zöldkertetést legdiszesb's legjövendőmezőbb tárgyai közé tartozván, miután annak nemesb mivéléséhez a' legközelebb években számos kertbarát kitünő sikerrel fogott, e' szép és hasznos foglalkozás érdekében áll, tudomására jutni a' dinnyészet haladása mostani fokának 's minél előbb megismérkedni a' nemességre, ízre, színre, termékenységre, és éres korra annyira különböző honi 's külföldi dinnyefajokkal. Minek könnyebb elérésére 's több dinnyész ur kérelmére ez egyesület kertészeti szakosztálya f. é. aug. 24kén Pesten a' nemzeti casinoban kertészeti ülést és **dinnye-kiállítást** fog tartani. A' t. cz. kertbarátok tehát a' dinnye-termesztők és kedvelők ezennel kéretnek 's illetőleg felszólítottak, miszerint saját meggyöződésük kedvéért 's e' kedves termény érdekében az érintett kiállításra érdemesnek látszó dinnyefajokból példányokat beküldeni ne terheltelesség. A' küldemény mind alulirtnál (üllői uton gr. Károlyiféle ujházban) v. a' nemzeti casino udvarnokánál (a' dinnye eredetének 's fájának rövid leírásával 's megnevezésével és a' tulajdonos nevével ellátva 's jól becsínálva) átadhatik. Pesten jul. 16kán 1843. T ö r ö k János egyesületi titkok.

A' pestmegyei gazdasági fiók-egyesület halasztást nem tűrő, némelly ügyeinek elintézése tekintetéből f. július 3 ik napján, reggeli tíz órakor (Pesten

az ,angol királynéhoz' címzett szállóban) közgyűlést fog tartani, melyre a' tel. cz. részvényes tagok minél számosabban annyival inkább megjelenni kéretnek, minthogy e' gyűlésben fog az egyesületi tisztviselőség ujon alakittatni's némely oly tárgyak szőnyegre kerülni mik minél többek hozzájárulását igénylik. Egyébkint ez uttal azon t. cz. urak kiknél a' fiók részéről aláírási ívek vannak, egész tisztelettel megkéretnek: méltóztatnának a' náluk történt aláírások másolatát alulirotnak hova előbb szívesen megküldeni. Fóton jul. 10d. 1843. — Ploetz Adolf. m. k. egyes. titoknok. —

Jász- Kun kerületek június 19kén Jász-Berény. Beléptünk a' jász kun kerületek közgyűlési tágas teremükbe, tudni vágyván e' szabad nemzetnek közigazgatási rendszere gépezetét és azon lelkesedést tapasztalni ohajtvá, mit egyenlőség elvén alapult ilyen nemes testülettől méltán igénylénk. Diszes öltözetű tisztikar foglalta helyt a' zöld asztalnál, a' ns közönségek képviselőji hivatásaiik jellemében környezék a' tisztikart, várva az illedelmes hallgató ifjúsággal, a' gyűlést megnyitó alelnökre; ki is aranyos öltözetben székét foglalva előadá, miként a' főelnök országgyűlésen levén, az elnökség ő reá jutott 's kér bizodalmat maga, a' tanácskozások iránt pedig figyelmet. Kisgyűlések jegyzőkönyveit olvastattak fel, ezt követé a' raddolgozató intézet jegyzőkönyve; ezután a' követi jelentés; melly mellé voltak csatolva az országgyűlési beszédeken kívül a' királyi előterjesztvények, — sürgettetett a' többi országgyűlési tudósításoknak is ez uttali felolvasatása, de előbb lassúdan, később hangosabban kimondatott az elnök által, hogy egynél több tudósítás nem érkezett, ez is pedig gyors postán. Ekkor láttuk a' jász-kun nemzet jelesbjeit aggodalom - teljesen, de férfúi komolysággal festeni a' viszonyt mellynek a' követek és küldök közt fenállnia kell. Kiemeltetett, miként a' kerületek coordinatióját sürgetni rendelő utasításnak sem tettek eleget, azon felül még több gáncsoló szót a' emeltetett. Voltak vődők is, kik a' követek mellett felszóltak, de ezek még jobban behuzták őket a' bajba 's elhatározatott a' követeknek tudtúl adani: hogy eddigi lépések nem helyeseltetvén, ezután az or. gy. meneteléről időnként rendszeres ki-merítő tudósítás tétessék a' coordinatio dolgábani terv-készítésre választmány neveztessek. A' gyűlés folyama leginkább tudósításokkal telt el, minden legkisebb apróság vizsgálata tisztségre bízva közgyűlés teendői közt foglalta helyet. Nevezetes kérdésül tünt fel egy tisztviselő árvának ügye. Ugyan is ezek adóssággal terhelt maradván, idegen ember alkudta meg az árvák házáat malmát és szőlőjét nagy áron, mellyből az adósság kitelhetett, 's minden más vagyon megmaradandó az árvák részére; de a' közönség lakosul nem akarván ezen idegen keresztyént bevenni; a' szerződésből semmi sem left. Védve közönsége jogát a' küldött, bár mint mondá, magányvéleményel ellenkeznek közönségeétől: de az egész védelem ezen körben forgott; nem veszi be úgymond a' tanács a' vevőt lakosnak, mert nem akarja bevenni, a' nélkül pedig ingatlant vásárolni tilos. Emelkedett egyszózat jog és elvkérdésben, melly kíváná meghatározatni a' feltételeket, mellyeknek teljesítése mellett polgárrá lehetni, melly az egyetemes önkényt kizárja 's mit eddig vallási tulnyomó tekintet eszközle, ma már a' világosodás századában szelidebb irányzattal fogjuk fel. Szerinte vásárolhasson akárki birtokot a' kerületekben, polgári jogot azonban az nyerjen, mihelyest a' meghatározandó feltételeknek eleget teend; e' kényes tárgy mellynek megoldatásánál az érdekek hevültebbek, végzés nélkül maradt, a' fenforgó eset pedig további vizsgálatra hagyatott. A' kerületek coordinatiója tárgyában összehűlt a' küldöttség nyilt ajtóknál, melly azonban csak hamar közgyűléssé alakult. Komoly szót emelt egyik tisztviselő a' felett, kifejtve, hogy a' mostani állás nem biztosíthatja sem a' jóllétet, sem a' jövődőt, kívánta, hogy miután a' privilegium százados ünnepe mához két évre eljövend, meg kell néznünk ugy mond, hogy a' melly szabadságokat őseink vérrrel szerzettenek 's a' mellyeknek megőrzésére annyit esküt mondánk, megvagyunk e' még a' nemzet birtokában? mert a' meglevőkért küzde-nem kell, az elhanyagoltakat vissza kell szerezni, és e' nyomon kívánta tárgyalatni a' coordinatiót; köz helyeslést nyert beszéde 's lelkesen szólaltak fel többen is mellette; azonban másképp fordult a' koczka: mert a' végzés oda ment ki, hogy minden közönség maga kebelében készítsen tervet, és azt az e' végett tartandó közgyűlésre, melly september 4kére halasztatott, hozza fel; addig pedig a' követek értesítsék az ország Rdeit, hogy a' kerületek rendezését azon időig függeszszék fel. Egy-

ség most nektek de nem hallgatásban hanem közremunkálásban já s z-kunok! nem 25 terv, hanem 25 községnék egy t e r v e, melly az alkotmányos hibákat elősorolva, az orvoslásmódot nyujtsa elő, így a' törvényhozó testület rendezéstek nagy munkáját a' század szellemében fogja készíteni, 's ezzel boldogságtok alapkövét letenni. A' hús-árszabályozás élénk vitát szült, mi végre sok küzdés után 10 kra határozatott. —

Bakéri. —

F. évi jun. 20ka öröme hívá fel nógrádi evang. esperességünk általában a' tudományok szent érdeke mellett nemes kebel meleg részvételével buzgódo minden tagját, de öröme főleg annak egyházi férfait, kik magas sztos hivatásuk igényei érzetében czélszerű kollékok hiánya miatt nem egyszer búsan fel-felsohajtanak: mert az könyvtárunk felnyitására 's először összeült olvasó és munkáló egyletünk a' tudományosság oltárára hozott zsenge áldozatát felmutatásának örömnappja volt. Miután a' losonczy esperességi iskola egyik tisztelt oktatójának teremében kisgyűléssé összejövének a' főesperesi hivatalra beadott egyházak szavazatit felbontandók — 's ez első tisztünket Nógrádunk 's körünkbe visszatért 's általunk szívünk őszinte érzelmének a' köztisztelet és szeretet örömteljes nyilvánításával fogadott t. Kubinyi Ágoston ur, egyházmegyénk érdemdús felügyelője, 's magyar muzeumi igazgató elnöksége alatt végezők, bejött szavazatok általános többségével megválasztott új főesperesünket nt. Osztrólutzy Mihály, poltári, lelkész 's eddigi alesperes urat jelen nem létében is megéljenezvén; a' tisztelt oktató ur elfogadásunkra felkészült osztályába, hol könyvtárunk van letéttve, általmenénk Férfiakat találánk itt ránk várakozott részvevő barátink 's ügykegyelőink diszes koszorujában kormányzóit egykor 's védstyáit, most is támaszt 's örök diszeit esperességünk — és kerületünknek, — fényes csillagait a' magyarhoni prote stans ikeregyház, hála korunk szellemének! a' borús mult százféle veszélyt méhökben rejtett zordon felhőiből tisztuló egének. És az ünnepélyt megnyitá az, ki könyvtárunk létesítője, egyletünk teremője, mindkettőnek elnöke, lelke t. Kubinyi Ágoston ur 's öröm járát szívünk idegeit hallván egy idő óta körünkben nem hangzott kellemdús szavait, mellyek jelenleg is, midőn a' gyülekezetet nyájasan üdvözölvén, a' könyvnyomatás feltalálásának történetét alapos tárgyismerettel leírta 's előterjeszté, édesden folyának le szívbájoló ajkairól. Utána egyik tisztelt vendégünk, nt. Kolbenheyer Mihály ur, kishonti érdemteljes főesperes nem vált felszólalásával a' tudományosságról, mint a' protestantismus honunkbani elterjedésének okáról felolvasott velős értekezésével bennünket édeskellemesen lepe meg; kinek ünnepélyünkbeni tetteges részvétét kedvesen, a' szomszéd kishonti testvérintézet becses ajándokát, a' mult évi könyvtári öröme napkor tartott 's kinyomatott értekezések köztünk elosztogatott példányit szíves hála- val vettük. Mire alulirt a' könyvsajtó hatásának akadályiról értekezék 's könyvtárunk keletkezésének történetét érintőleg megemlíté; tiszt. Terray Károly ur losonczy esperességi progymnasium oktatója és könyvtárnok a' tudományosság mezején munkálkodók közti eszmecserelés szükséges létét kimutatá, szabatos iridoma kellemes gőrdülékenységgel a' hegyi csermely krisztály-tiszta vizeként folyván 's a' könyv-és pénzár állapotáról is a' közönséget értesité. Tiszt. Tóth Mihály ur losonczy reform. lelkész és oktató a' könyvnyomatás be-folyásáról a' reformátiora értekezék 's értekezése a' tisztelt férfitól mivelt lelkét hiven tükrözé vissza. Ki után egy europai híru tudós férfit 's hazánk első mineralogja és geognostája t. Zipser tanár és oktató ur szólalt fel, 's először a' zólyom-lipcei vár történeteit beszéle el bő tárgyismerettel, mert Zipser beszéle, majd tisztelvezetett felügyelőnk 's magyar muzeumi igazgatóhoz intézé szavait és szemünkben könyvek ragyogósnak, mert e' szavak szívünkbe valának írva. Zipser könyvtári ünnepélyünk — 's egyletünket becses jelenlétével megtisztelé, öröme ünnepélyünk jelentőségét részvéte által emelé, köztiszteletű felügyelőnk iránti hő érzelmünknek éltet ada, miért köszönettel tartozunk, köszönetet mondunk neki, de midőn szívéből fakadt beszéde végszavai közt mélyen tisztelt felügyelőnk részére a' regensburgi fűvészek kir. társaságától érkezett oklevelet, — mellynek tartalma szerint, 's Vir de propagando historiae naturalis in Pannonia studio meritissimus' tiszteletbeli tagul felvétetik, annak kezeibe általnyujtá, valamint örömteljes meglepetésünk leirhatlan vala, úgy azért, hogy esperességünk lelkes kormányzójának az érdemek ezen koszoruját épen körünkben ada át, keblünk hála-ra ma-

gát még inkább érdemesíté. A' megtisztelt érdemdús férfit magacínak mond bennünket, 's megtiszteltetve érezők magunkat. Ezen örömdetes jelenet után tiszt. Svehla Pál dobroszi lelkész ur bölcsészeti értekezésében a' szellem fogalmát fejtegeté. És itt egy evang. tót pap megszólaltatá Hegelt, a' bölcsészek leghomályosbikát magyarul, és mi, szabadjon nyiltszi vüleg kimondanunk, büszkék valánk egyházmegyénk felvidéki lelkes tisztársunkra, mert tiszta, szabályszerű nyelvével azok is lekötött figyelemmel hallgatták, csodálva magasztalák, kik az elvont tudományokat mindennapi kedvenc tanulmányokul nem választották. T. Homokay Pál ur losonczy reform. lyceum egyik oktatója ódát szavalt a' tudománybecséről és szép gondolatok 's fenséges eszmékkel telt költeményét többszörös éljen! jutalmazá. Az ünnepélyt Valentinyi János ur volt nógrádi evang. érdemteljes főesperes fejezé be, és hallók egy tiszteletes atyának fiaihoz intézett szeretteljes szavait, mikkel majd felviditá őket majd haladásra serkenté, majd istenhez emelkedett vallásos szíve szent érzelmével megáldá, megszentelé; és hallók — édes örömet hisszük — még nem utóljára! Ő a' hivatalok hosszú utain kincseket gyűjte, a' bölcsesség és szent élet drága kincseit; neki a' nyugalom biztos kikötőjébe érkezettnek kedves foglalatossága le-end azokban fiait szíves bőkezűséggel részesíteni, mi a' tyai szíveségét a' fiúi szív hő érzelmével örökké hálalándjuk. — A' felolvasott értekezés több is, hosszabb is vala; de. cz. vendégink, hála kegyes türelmökért! még sem unatkoznak. Ezek sorában a' megtiszteltetés 's meglepetés legnagyobb örömevel szemlé- lők t. Kubinyi András urat, szeretve tisztelt elnökünk agg atyját, és mind a' nógrádi esperesség, mind a' bányavárosi kerület felügyelői székek számos éven keresztül dús érdemeket gyűjtött, — jelenleg, élte alkonyán, a' boldogító tudalom magas sztos üdvét, atyai örömei édeit, az elvetett jó mag hasznodús gyümölcsét élvező Nestort. Köztük vala ő azon lelkesek közt, kik egyházunk szabadságaért nemesen harcoltak, bőkezűleg áldoztak, lan- kadni nem tudott buzgalommal fáradoztak; ah miért nem képes leírni a' hűtlen toll, mit érez a' kebel illy férfiak közelében, mit ohajt az érdemeket, méltányló há- lás sziv az emberiség nagy jótévéinek érdemeik méltó jutalmul? De Kubinyi Andrásnak, akár élte lefolyt nap- jaira visszagondol, akár nagy jeleségű fiait szerető ke- béhez szorítja, a' jutalmak legfőbbike soha nem hiány- zik. — Ő azért jöve most is körünkbe, hogy köztiszte- letű fiát nyomdokait lelkesen követni, 's egy testület min- den tagjaitól hön szeretetű örömmel szemlélje. Részt vön örömeünkben még a' t. 's ntiszt. kishonti esperesség nt. főesperes ur vezérlete alatt körünkbe érkezett — 's a' losonczy reform. nt. consistorium t. cz. küldöttsége, 's más számos helybeli és vidéki ügykegyelőnk is. Elvégre az, ki könyvtárunkat 1828ik év maj. 12én megalapítá, bőkezűleg nyujtott ajándokival növeszté, szekré- nyekkel ellátá, jelenleg ünnepélyesen felnyitattá, kit a' nógrádi evangélikusok egyike sem nevezhet tisztelet és hála nélkül, t. Kubinyi Ágoston ur még köv jutalomkérdést is tevő fel mindjárt a' helyszinén 's kihirdetetté: „Fejtessek meg: mi oka, hogy korunkban az emberi ke- gyetelek, vagyis vallásnak, becsületnek, rokonnak, ha- rátnak, felsőbbségnek, aggkornak tisztelése mindin- kább sülyednek, és soknál bizonyos neme a' kéjelme- lenségnek, elégületlenségnek, kezdi elborítani az életet, 's tétessék javaslat eszközök iránt, mellyekkel korunk e' baján sikeresen lehessen segíteni. Pályaművet írhat ma- gyar nyelven minden nógrád megyei ágostai és helv. hit- vallású protestans mind világi mind egyházi rendből. A' pályairások beküldésének változhatlan határnapja maj. 1je 1844; a' midőn azokat írójok nevét rejtő pecsétes le- vélre hivatkozó jellegével általvétel végett hozzám kérem Pestre vagy Vidéfalvára utasíttatni. A' munka idegen kézzel tisztázva lapozva bocsáttathatik bírálat alá's bírá- lókul magamon kívül k. t. Schedius Lajos, t. Fáy András, tiszt. Székács József és Török Pál nraak kéretnek meg. Jutalmul 12 darab aranyat 's e' mellett a' jutalmazott mű könyvtári pénzalapnevelésül kinyomatását lüztem ki. — 'S imigy tartatott meg a' nógrádi evang. esperes- ségi könyvtár felnyitásának örömnappja, imigy vön kez- detet évenként megülnedő, könyvtári ünnepélyink — 's az olvasó és munkáló társaság gyűléseinek sora! — Mi a' hálás sziv hő érzelmével tiszteljük, utódnak áldva em- legtetendik ez intézet létesítőjét, egyletünk teremőjét; mert azon édes remény 's örömmel nézendünk évenként elébe e' napnak; mint a' melly, Vere nobis festus atlas eximet curas.“ —

Trsztyénszky Ferencz.

(Egyesül- ból jun. 15kér- sok gyülekeze- Acadia gőzös m- főlegelésire. sokkal a' Sand- által szándékl- ellen a' szigete- mányt felszólít- leansból maj. 2- gyan győzedel- visszahuzódtak- mégis ostroml- kezett hírek sz- az ujlénok még- ban él lyányai- pénzt 's néhai- bankba akarát- bankban már- hogy e' bank a- delt időre meg- Boyer távoztat- tó ez iránti fels-

(Serrano- terségi jutalom- bir.) Serrano- párthive és ke- ben állítja, h- miszeriut a' k- mindenkor eng- ministersége- az alkotmány- fáradalmas kü- noki kénye ala- mei előtt, nem- határain kívül- vérrel ne kellj- lépett a' trónr- nem rég pedig-

indul: Pestre- minden sz- Bécsből Po- ezenkívül- Pestről Zin- tenkint k- Mohács- mony é- mindenke- megfordu- Erkezik: Pe- Pestre

Mag- 1. kötet 2 fe-

Somogyi- Kanizsa- Szőlős-G- gróf Fe- credeti a- 12 telivé- származá- több teli- használh- datnak E- danunk f- pesti, p- pályázói

Amerika.

(Egyesült státusok. Mexiko. Hayti.) Uj-Yorkból jun. 15-éről írják, hogy az egyesült-státusokban sok gyülekezet tartatik O'Connell mozgalmi iránt; Acadia gőzös maga 5000 dollárt hozott a' mozgó irek fölségelésire. — Az amerikai kormánylapok telvék ovásokkal a' Sandwich-szigeteknek az angol tengerészet által szándéklott elfoglaltatásuk ellen. Ezen foglalás ellen a' szigetek királya is ovást tett 's valamennyi kormányt felszólított az angolok rablásai ellen. — Uj-Orleansból maj. 26-áról írják, hogy a' yukataniak csakugyan győzedelmeskedtek a' mexikóiakon 's ez utóbbiak visszahúzódtak; mindazáltal Campeachit a' mexikóiak mégis ostromlották. — Portauprinceból maj. 14-éről érkezett hírek szerint Hayti már békének örvend, ámbár az ujlélek még nem választott meg. Boyer Jamaikában él lányával, kik egészen fehérek. A' magával vitt pénzt 's néhai Kristóf király arany koronáját a' kingstoni bankba akará titokban letenni. 's eziránt reg. 4 órára a' bankban már rendeltetést is tön, azonban eszébe jutván, hogy e' bank a' kormány felügyelése alatt áll, a' rendeltetést meg nem jelent. Hayti ideiglenes kormánya Boyer távoztatását sürgeti Jamaikából, de az aligazgató ez iránti felszólításra kitérőleg válaszolt

Spanyolország.

(Serrano és Narvaez nyilatkozványa. Hadministerségi jutalomhirdetés. Espartero már csak 5 várost bír.) Serrano tábornok, hajdan Espartero legbugzóbb párthive és kegyeltje, nyilatkozványt bocsáta ki, melyben állítja, hogy Espartero ezerszer esküvék előtte, miszerint a' képvisleti kormányrendszer kívánatinak mindenkor engedni fog. Legujjabb mindazáltal Lopez ministersége tartósan és határozottan kívánta valahára az alkotmányos szabadságot biztosítani, de 10 napi fáradsalmas küzdés után bukni kellett Espartero zsarnoki kénye alatt. Espartero fényes példákat láthat szemel előtt, nemesak hazájában, hanem Spanyolország határain kívül is. Napoleon száműzetést választta, hogy vérrel ne kelljen hazája földét áztatnia; Xd. Károly lelépetta a' trónról, hogy vérszbe ne döntse az országot; nem rég pedig Krisztina özvegy királyné követé e' példát, hogy alattvalóit a' polgárháboru vérszeitől megkímélje. Melly iszonyu a' különbség ezek, és Espartero között! — Narvaez rokonértelműleg nyilatkozék, midőn Valenciába érkezett, 's fölruházta a' fővezérséggel, tüstint Espartero ellen indult 4 ezer főnyi hadával. — A' hadministerség körlevelet intézett a' katonasághoz, mellyben részint pénzbeli és előléptetési, részint pedig szolgálatrövidítési jutalmat ígér azon katonáknak, kik zászlóikhoz hívek maradnak. E' körlevél igen szomorú bizonyítványa annak, hogy Espartero csakugyan igen közel áll a' bukáshoz, mert pénzen vásárolt hűségre vajmi keveset építhetni! — A' Jour. de Débats szerint Spanyolország nagyobb városai közül jelenleg már csupán Madrid, Badajoz, Cadix, Ferrol és Saragossa fölött rendelkezhetik Espartero. —

Anglia.

[A' királyné elhatározá, hogy valódi anya fog lenni. Az országos jövedelem emelkedik. Udvari hírek.] A' királyné azon követésre méltó határozatra szánta magát, hogy kis leányát saját keblén táplálandja. Az egészen angol sajtó örömtelvé jelenté e' szép példát. — A' legközelebb mult évnegyedben, hivatalos jegyzék szerint, egy millió font sterlinggel növekedett az országos bevétel. — Az özvegy királyné ismét beteges és állapotja aggasztó kezd lenni. — A' hannoverai király már veszélyen kívül van. — O' Connell folytatja repealgülését, mellyek mindig százezer ember jelenlétiben mennek véghez. — Nem rég egy sütőmester 2 éves lányát 3 guineén adta el, de felesége sürgetésire ismét visszaváltotta. —

Francozország.

(Költségvetési adatok.) Az 1814ki költségvetést egészen befejezte már a' követkamra, 's a' kiadásokat 1,300 millióban állapította meg, míg a' kormány 1,408 milliót követelt. — A' király folyvást egészséges. — Egy nem rég elfogatott gyilkos több orgazdát adott föl, kik közt egy böcsületrendi lovag is találtatik. —

Törökország.

(A' perziávali egyezkedés állása. Német telepek. Resid és Tahir). Junius 21-kén mutatott be Albrecht

porosz kir. hg a' nagyurnak. A' hg Junius 26-kán vala Bécsnek indulandó. — Namik pasa, a' kerbelahi kicsapongások megvizsgálására küldött török, 's Ferrano a' szinte oda járt angol biztosak junius 20-kán érkeztek Bagdából Konstantinápolyba, 's egyhangulag vallják, hogy az ottani pusztítások 's öldöklésekről terjesztett hírek szerfölött nagyítottak valának. A' porta és Perzsia közt fenálló kérdések kiegyenlítése végett Erzerumba nevezett nagyuri meghatalmazott Enveri effendi új utasításokért folyamodott, minthogy az eddigiektől az egyezkedésben nagyon akadályoztatni, a' perzsa biztos szinte tágabb meghatalmaztatást kért Teheranból, e' szerint tehát annyival inkább, mivel az angol 's orosz követek ez ügyről folyvást tanácskoznak, bizvást remélhetni, hogy e' nagy következménynek hitt surlódás, békés uton hovahamarább kiegyenlítettik. — Oroszországból a' félhold ótalma alá sok német család költözött át 's Rustsuk pasaságban kívánt megtelepedni, az ottani pasa azonban csak azon föltét alatt akará nekik a' települést megengedni, ha a' törökstatus tagjává 's e' szerint azonnal adózóivá lesznek, 's ezentul nem egy önálló községben, hanem a' Dunamentében több bolgár helységben telepedendnek meg, ugy hogy 2—3 családnál több német együtt ne maradjon. A' böles pasának hihetőleg az Oláhország tőzsomszédságában levő régi nagy német gyarmat berzenkedései nyiták fel szeméit, hogy látja, milly veszélyes dolog, sok idegen népet egy csoportban telepíteni meg. De a' jól számító németek is látván a' kívánt elosztatás általi okvetlen veszélyeket, nem fogadák el a' föltéteket, hanem a' porosz és ausztriai követek ótalma alá folyamodtak. A' porosz követ le Coq utasításért folyamodott Berlinbe, az ausztriai ellenben azonnal pártfogásuk alá vette az esedezőket 's a' portánál már lépéseket is tön irántok. — Rifaat pasa helyére Bécsbe Muchtar effendi neveztetett ki követül, 's jun. 20-kán utnak is indult. Az ausztriai követ a' portánál Stürmer gr. szinte most utazik Bécsből Konstantinápolyba. Konstantinápolyi legujabb hírszerint Resid és Tahir pasa meghalálozott, kipótolhatlan veszteség Törökország zavart állapotára nézve!

É R T E S Í T Ő.

Gőzhajók járása.

indul: **Pestről Pozsonyba 's Bécsbe** mindennap egy gőzös regg. 8 órakor 's minden szerdán és vasárnap reggel egy rakhajó. — **Bécsből Pozsonyba 's Pestre** szinte mindennap egy gőzös délutáni 2 órakor, ezenkívül minden vasárnap és csütörtökön egy rakhajó. — **Pestről Zimony 's Orsova** felé majus elejétől october végeig, hajnalkor hetenkint kétszer (vasárnap és csütörtökön) **Ujvidék** felé minden kedden, **Mohács** és **Eszék** felé minden pénteken egy utasi gőzös; végre Zimony és **Drenkova** felé minden vasárnap és csütörtökön, az alduhára mindenkor regg. 4 órakor. E' fölött Pozsony és Bécs közt mindennap megfordul B é c s nevű gőzös. Erkezik: **Pestről Bécsbe** 's viszont mindennap; **Orsova és Zimonyból Pestre** minden vasárnap és csütörtökön.

Trattner és Károlynál, Pesten

Uri utca, 453. sz. megjelent:

Fényes Elek,

Magyarország' Statistikája.

I. kötet 2 for. 20 kr. II. Kötet 1 for. 50 kr. pgő pénz. kötve — (a' harmadik kötet sajtó alatt van.)

Lóárverés.

Somogy megyei Lengyel-Tóti gazdasági tisztsége, a' Nagy-Kanizsa 's Pest közti országos postauton, Öreg-Lak és Szőlős-Györök között, jelenté, hogy f. évi aug. 28-dikán gróf Festetics Miklós ménese, mellyben találtatik: 4 eredeti angol telivér csődör, 60 anyakancza 's ezek közt 12 telivér, a' többi pedig mind félvér, 's angol és arab származásu; továbbá: 1, 2, 3 's 4 éves csikók, mik közt több telivér csődör és kancza, hámban 's nyereg alatt használhatók, — árverés útján a' legtöbbet ígérőknek eladatnak. E' kitűnő jelességű lovak dícséretére valamit mondanunk fölösleg, elég legyen annyit említenünk, hogy a' pesti, pozsonyi, hetesi, bécsi 'sat. versenyek legjelesb pályázóji többnyire ezen ménesbeli lovak voltak. 1—6

Ex a r e n d a t i o.

Magistratu L. Regiae Civitatis Eperjes, exarendandorum regalium suorum beneficiorum, et quidem educilli vini 1-i quintalis „ad auream stellam“, educilli vini 2-i quintalis „ad globum coeruleum“, diversorii territorialis „ad ursum“, educilli et balnei in monte S. Ladislai, beneficii venationis in sylvis territorialibus — denique maleficii provisionis lampadum nocturnae illuminationi desertivientium — terminum in 20am Julii c. a. per se praefixum Regnotenus divulgandum diponente. — hoc ipsum pagellis „Jelenkor“ inseri petitur. Eperjes die 28-a Junii 1843. per **Franciscum Fuhrmann** surrogatum v. notarium. 2—2

Ugyanaz magyarul:

Haszonbérlet.

Sz. kir. Eperjes város következő kir. haszonvételei haszonbérbe adatását közárverés útján határozta el: 1) Arany csillag, Kék golyó 's Medve nevű vendégfogadóit 2) a' sz. László hegyi vendégfogadót 's fürdőit 's ezekre határnapul f. julius 20-kát tűzte ki jun. 20-án Eperjesen Fuhrmann Fer. helyettes aljegyző által 2—2

Pápán megjelent 's Pesten Eggenberger- 's fiánál kapható:

Latin-nyelvtan

lépcsőnkénti gyakorlatokkal 's olvasókönyvvel. Ref. iskolák számára készítette

BOCSOR ISTVÁN

ny. r. tanár.

Harmadik folyamata.

Ára 1 for. 20 kr. e. p.

Ugyanott megjelent és kapható:

SZÁMVETÉSI KÉZKÖNYV.

Magány- 's nagyobb iskolákban használatra készítette

BOCSOR ISTVÁN ny. r. tanár.

Ára 1 for. pgő.

A' latin nyelvten első s második folyamatai szinte kaphatók a nevezett helyeken amaz 40, ez 50 pgő kron. 2—2.

A' sóvári k. sóhivatalnál egy második sómázsamester állomása évi 300 ft. szá-
lás, 8 öl tűzifa 1 1/2 mázsa só 16 mérő rozs, 6 mérő buza fizetéssel, és 200 p. fr. biz-
tosságnyuítás kötelessége mellett ujon rendszerítettett.
Azok, kik ez állomást megnyerni kívánják, illőleg ellátott folyamódásaikat a
sóvári sóhivatali főigazgatóságnál 6 hét alatt nyujtsák be. 3-3

Ló-árverés

Nógrádmegyében Losoncztól fél ó-
rányira fekvő Lázai pusztán t. Beniczky
Lajos ur angol és arab telivér ménektől
származott ménesbeli lovak f. évi sept. 12.
regg. 9 órakor tartandó árverés mellett a'
többet igérőnek el fognak adatni u. m.

- 1) Splinterbar telivér hágó mén ap-
ja Splinterbar, anyja Sade, m. Hunyady
József gr. ur nevelése arany pej 11 éves
15 1/2 markos.
2) Freewill angol telivér apja Free-
will, anyja Memnon szintén a' t. gróf ur
nevelése, pej jepy nélkül 3 éves 15 3/4 m.
3) 6. db. öt és négy éves fél és sok
vérű kitanított házas lovak.
4) 14 anya-kanca. részint magyar
faj angol és arab félvérek, kettősben és
négyesben hámozhatók, 's nagyobb részt
meghágatva.
5) 20 db. 3. 2. 1. éves és idei kanca
csikó.
6) 5 db 3 éves herélt csikó.
7) 9 db 3. 2. és 1. éves mén csikók,
mind fél és sok véreűk arab és angol szár-
mazásu, összesen 56 darab. Az árverés-
re megjelenendők biztosítatnak, hogy itt
kített lovak teljes számban árverés alá
fognak bocsátatni. 4-6.

Felelet

némely hírlapba iktatott óvasra.
Az óvastevő Eördégh Péter testvérnek
gyanusításait, csak azért sem mellőzheti
felelet nélkül alulirt, mivel éppen azon
testvértől származnak, ki osztályos föld-
birtokai közt, alulirtnak osztályos tu-
lajdonát is terhes feltételek alatt elidege-
nitette, az alulirtnak t. ns Szabolcsme-
gye színe előtt tett tiltakozása ellenére.
Az óvasban elősorolt tények és adatok
vizsontaglalása, v. érdemleges czáfolá-
sa, hírlapok hasábjainak tárgyal által-
jában nem szolgálhatván, alulirt fentart-
ván jogát, azon gyanusításokra kellő he-
lyen legközelebb megfélelni; addig is az
óvast tevő testvért a' becsületesség szent
kötelessége alatt ünnepelesen felhívja,
hogy nem epés ingerültségét, hanem lel-
kiismeretét követve, siessen lehető sérel-
meit törvény elibe vinni, hogy gyanusító
követeléseit felett a' bíró mondhatta ki i-
téletét, és azt az alulirtot elmulthatlanul
el is várván, mindazokat, kik magukat
az érintett óvas tartalmával érdeklettek-
nek lenni hiszik, oda utasítja: szives-
kedjenek az óvasba fűzött tények és gy-
anusításokra nézve, részint t. Szabolcs-
megyének levéltárát, részint a' fő mlgo
Curia levéltárában, az alulirtnak Vay gr.
és bárók ellen lefolyt püreit, figyelemmel
megtekinteni, hogy azokból az óvast te-
vő Eördégh Péter testvér gyanusításának
hüségéről tökéletes tudományt nyerhes-
senek. Pesten jul. 16kán 1843.
EÖRDEGH ALAJOS.

Árverés.

Balásfalvi Kiss Károly urnak, szabados
Kecskemét vrosa mellett fekvő ágasegy-
házi pusztában, bírói foglalás útján zár-
 alá vett rész - jószágga, f. e. szeptember
16 15dik napján a' hely színén tartandó
árverés mellett, a' törvényértelmében
eladandó. Értekezni lehet iránta, t. Si-
monyi József urnán, mint pestmegyei vég-
rehajtó eskütnél. 1-3.

Ló-árverés.

Mélt. Hunyady József gr. gazdaság-
igazgatói hivatala közhíru adja, hogy f.
évi augusztus 14kén délelőtti 9 órakor
kezdvén Mező-keszi Úrményhez közel
levő pusztán Nyitra megyében mintegy 80
darab ménesbeli ló 's közötté több tiszta
angol telivér, a' többet igérőnek kész fi-
zetés mellett eladatni fog. Úrmény jul. 9
1843. 4-5.

(823). Editto.

Avendo i Creditori e Pretendenti della
concuruale Massa di Giovanni Agapito
conformali cessionari trasfusa le rispettive
loro ragioni e titoli nella Consorte dell'
oberata, Tereza Agapito nata Mardegani,

ad essendo in forza di queste la medesima
diventata l'assuntrice di tutta la Massa, e
come tale giuridizialmente riconosciuta,
viene in conseguenza col presente editto da
qui recato ad universale saputa degli inte-
resse aventi, che ad istanza della sud-
detta Tereza Agapito, nata Mardegani,
sia stata nel giorno d' oggi decretata la
cassazione, ed il lievo del concorso sul-
la facoltà di Giovanni Agapito aperto in di
7 Ottobre 1842. Dal Giudizio civico Distre
Fiume 17. Giugno 1843. Il Preside, e
Giudice Rettore capitanoale
F. de Verneda. 1-3.

Árverési hirdetés

Folyó 1843dik eszt. aug. 3kán dél-
táni 3 órakor a' pesti kir. tudományos e-
gyetem orvosi-kara épületében hatvani-
utczában tartandó nyilvános árverés út-
ján, az említett egyetem kórháza számára
megkivántató vászon és gyapotszövet
(barchet) kiszolgáltatása arra fog bizat-
ni, ki azt legjobb minőségben és legjutá-
nyosabban magára vállalandja. Kivánta-
tik pedig 1241 1/2 rőf fehér 3/8 rőf széles-
ségű házi vászon; — 89 rőf kek nyomá-
tu 's egy rőf szélességű vászon; — 87 1/2
rőf fehér és 34 rőf hamu színű 's 3/8 rőf
szélességű barchet; — és 303 rőf
szalmazsákokra 's egy rőf szélességű vas-
tag vászon, melyekből kiválasztás vé-
gett az árverők ne terheltessenek mus-
trákat magokkal hozni. Kelt Pesten jul.
11kén 1843.

Ugyanazon nap és helyen délután 4
órákor a' kir. egyetemi kórházak ruhá-
nak mosása, melyeknek száma hetenkint
általányosan véve mintegy 300 darabot
tehet, hasonlóképen nyilvános árverés
útján annak fog átadatni, ki a' mosást
legolesőbban magára vállalni kész leend.
Mindazáltal azok, kik az árveréshez bo-
csátatni akarnak, még ezelőtt kötelez-
tetnek bizonyítványt hozni jó erkölcsű
magok viseletük felől, valamint 60 pró ftot
biztosítékul letenni, vagy e' helyett el-
fogadható kezeszt állítani. Kelt mint fö-
lebb. Szoblahói Pál m a' Elek a' pesti k.
tud. egyetem jegyzője. 1-3.

Néhai Szilassy Ferencz ur eszött-
megéhez tartozó ns Pestmegyében Pest-
hez 6 óra távolságra fekvő 1965 hold ki-
terjedésű dán szent-miklői pusztá f. évi
auguszt. 21kén a' ns. megye házánál tar-
tandó árverés útján a' jövő évre haszon-
bérbe a' legtöbbit igérőnek ki fog adatni.
Kelt Pesten jul. 18dikán 1843. K e c s e
Péter, tömeggondnok. 1-3

Haszonvételi Árverés.

A' nn. kir. udv. Kincstárnak magas
rendelése következtében a' megürült
besztercebányai püspökség sz. keresztii
uradalmában jövő 1844dik évi januarius
15o napjától három egymás utáni eszten-
dőkre követező kisebb királyi és uri ha-
szonvételek haszonbérbe fognak kiadatni
ugymint:

Azon uradalomnak felső kerületében
Szent-Kereszt mezővárosban vendégfo-
gadó és mészárszék; Nagy-Lovesa, Tru-
bin-, Jano Lehota, Lutilla helységekben
szintén koresmák és mészárszékek külön.
Presztavlk, Kis-Lovesa, Uj-Leho-
ta, Szlászka, Kaproncza, O-Körmöcs-
ke, Bartos-Lehotka, Jasztraba helysé-
gekben a' vendégfogadók és koresmák
mészárszékkel összekötve.

Koszorin, Nyevolno és Pityelova
helységekben pedig magán koresmák;
végül

Bartos-Lehotkán négykerekű malom
és kovácsműhely.

Azon uradalom alsó kerületéhez tar-
tozó Garam Szőlős, mezővárosban ven-
dégfogadó, mészárszék, bolt, a' Garam
partján ugy nevezett kurtahegyí csárda,
Garam vízében halászat, és három kere-
kű malom, végül két urasági háznak
szállásai;

Csejki helységben a' vendégfogadó
mészárszékkel együtt, Némethiben pe-
dig és Berzenczén külön, valamint Némé-
thiben még a' volt üveggyár helyén pá-

Az erdélyi k. Kincstár rendeletéből
a' jövendő 6 esztendő folyta alatt azaz
1844 től egész 1849-dik a' Maros vizen
Maros-Ujvári sóaknákról az erdélyi, bán-
sági és magyarországi sórák helyekre,
ugymint Marosportra, Maros-Sólymosra,

Soborsinra, Vallemaréra, Lippára, Arad
ra, Makovára, és Szegedre eszközöndő
sószállítás tárgyában ezenel ujársók-
kentes, mely N -Szébenben a' kir. kin-
sári elnökléti hivatalban 1843ik évi aug-
tén tartatni fog, kihirdettetik. 3-3

linka mérés. Berzenczén a' Garam víz-
beni halászat és fazekas agyagnak ásása.

Alsó kerületi haszonvételekre néz-
ve az árverés f. e. szeptember 21kén Bars-
vármegye Garam Szőlős mezővárosban,
a' felső kerületiekre pedig szeptemb. 25.
és követező Szent-Kereszt mezőváro-
sában fog tartatni, mely helyekre a' bér-
leni szándékozók 10 szátólí bánat pénz-
zel ellátva, meghivatnak 's addiglan a'
bérleti feltételek is ottan megtekint-
hetők. 1-3

Hirdetvény.

A' báró Eötvös eszöttömög részéről
közhíru tétetik, hogy az alább említett
ingó, és nem nemesi ingatlan vagyonok
árverésen el fognak adatni u. m:

1) reánk jövő augusztus 10én reggeli
órákon sz. k. Debreczen városban a' Var-
ga utcán fekvő terjedelmes belső fundus
a' rajta épült kényelmes köházzal, úgy
a' hozzá tartozó 's 31.500 □ öblől álló ta-
nya-földdel, az ottani városi telekköny-
vi hivatalban.

2) Augustus 21kén reggel, heves-
megyei Eger városban az ugy nevezett
Sikhegyen, kitűnő minőségű helyen fek-
vő dézmás terjedt szőlő — a' helybeli vá-
rosháznál.

3) Augustus 28kán reggel, Zemp-
lénymegyében Bodrog - Keresztúrban,
egy fedél alatt levő, teljesen eszszállított
czukor-, és pálinkagyár gőzalkotású mű-
erőszerrel a' velek összekötött 's a' gyá-
rok mozgásba hozására is szolgáló szá-
razmalommal együtt árverés útján el fo-
gnak adatni; — a' gyári szereket megvá-
sárló félnek mérsékelt bérért az épüle-
tek alku mellett használatra átenged-
tetnek.

Ha a' vevő a' tömeg részére pupillaris
teljes biztosítást ad, a' vételbeli summa a'
eszödpör bevégeztéig kamatra nála hagyá-
tik; a' 3dik pont alatti ingóságokra néz-
ve azonban csak azon esetre — ha a' vevő
azt együtt megveszi; július 10én 1843. —
Bék Zsigmond tömeggondnok.

Váltóüggyvédvizsgálati
hirdetés

A' tek. kir. váltó-feltörvényszék e-
zennel közhíru téteti, hogy kik a' leg-
közelebbi alkalommal váltóüggyvédi vizs-
gálatot kívánnak letenni, közügyvédi hit-
levelökkel, nemkülönbön erényes magok-
viseletéről 's legalább fél évi váltójogi
gyakorlatról szóló bizonyítványokkal tá-
mogatandó folyamódásukat f. é. szeptemb.
29-től azon évi october 14ig a' tek. kir.
váltó - feltörvényszék iktatói hivatalába
adják be. Pesten 1843. jul. 13án.

Fogarassy János
v feltörvényszéki tanács-jegyző. 1-3

Hirdetés.

Szabad. Mohács városa közhíru tét-
eti: hogy házaiknak egyike az ugyneve-
zett Popovics féle földszinti ház, mely a'
város legnépeseb részében a' piacon fek-
szik, mely azon kívül szegletház 's 11
legnagyobb részben boltoknak ép-
ített szobát, 2 konyhát 's két pinczét ma-
gában foglal, 696 négy szegölnyi udva-

rával egyetemben — minden órában el-
adandó legyen; a' venni szándékozók, kik
közül még az izraeliták sem záratnak ki,
vagy személyesen v. bérmentes levelek
által Fleischmann Ferencz városi főbíró-
val értekezhetnek. — Kelt Mohácsan az
1843ik eszt. aprilis 17-kén tartott gazda-
sági ülésből. Hatos Gusztáv főj. 1-3

Amerikai Seid-l-féle
eszéplőgéj.

Alulirtnál valamint mindenféle gazdasá-
gi gépek ugy szinte minden eddigi ismé-
retesek közt legezszzerűbnek talált a-
merikai Seidlféle eszéplőgéj is készen
kaphatók, még pedig új módon készítve,
hogy egy illyen eszéplőgéj hajtására ha
csak egyedül dolgozik, csak egy ló szük-
séges, nagyobb gazdaságokban pedig, ha
kivántatik, két lovat befogva, két eszé-
plőgéj dolgozhatik, vagy szecsákat vág-
hat, egy illyen géj alulirtnál megrende-
lés vagy próbálás végett mindenkor fel-
állítva készen áll, Pesten, országuton,
Museum irányában, saját házában 561.
sz. Szijj Sámuel eröművész.

Haszonbérlet.

T. Hevesmegyében keblezett Inoka
helységben és Sági pusztában fekvő, né-
hai t. Kubinyi László ur árváit illető rész-
jószágok f. 1843dik év szeptember 2dik
napján, Inoka helységben tartandó töb-
bet igérés útján f. 1843d. év szentmihály
napjától kezdve 6 egymásutáni évre ha-
szonbérbe fognak adatni. Inokai részbir-
tok 1 1/2 urbéri ház-helyből, 18 házas
szellérből, 5 holdat tevő belső telekből,
15 1/2 hold majorság szántóföldekből és
100 kaszás rétből, dézmás szőlőkből. —
Koresma, mészárszék, vizimalom, rév,
halászat, nádlás és legelői haszonvéte-
lekkel együtt. —

A' Sági pusztabeli birtok pedig áll
40 hold szántóföldből, 30 kaszás rétből,
nádlási 's legelői haszonvételekkel együtt.
1-2

Hirdetés.

Szabad. Mohács város tanácsa köz-
híru téteti, hogy öt országos vásárján a'
t. ns. megye által kiadott Tariffa szerint
gyakorlandó helypénzszedhesi jog, nem
különbön a' város ugynevezett iskola-
házában levő két bolt hozzá tartozó szo-
bakkal f. é. november 15o napjától számi-
tandó egymásutáni három évre ugyan f.
1843ik esztendei sept. 2kán délelőtti 9 ó-
rákor a' város írószobájában többet igé-
rés útján haszonbérbe adatni fognak, —
mire a' haszonbérletni kívánók olly meg-
jegyzéssel hivatalosak, hogy csak azok
bocsátthatnak az árveréshez, kik 10
pcent bánatpénzt előlegesen leteendenek.
Kelt Mohácsan 1843ik eszt. május 16
napján tartott gazdasági ülésből. Hatos
Gusztáv főjegyző. 1-3

Jelentés.

1-3 A' soprony-vási szederegyletnek
másod félévi közgyűlése. 1843iki július
31kén fog megtartatni. Chernel Lajos
a' soprony-vási szederegylet jegyzője.

Gabonaár

váltó garasban, Pesten pesti, egyebült pozs. mérőt értve.

	Tiztatás.	Készérés	Rozs.	Árpa.	Zab.	Kukorica
Pesten, július 18. (pesti m)	100-117	80-88	70-76	54-62	52-55	81-88
Komárom, jul. 11. (poz. m.)	98-101	86-92	75-78	62-68	43-45	82-92
Szegeden, „ 20. „ „	— 60	— 50	— —	— 45	— 35	— 40
Pécsent, június 24 „ „	70-75	— 55	45-50	— 40	— 32	— 46
Baján, július 5. „ „	57-67	38-45	— 38	— 29	— 28	— 40
Mosonyban, jun. 28. „ „	81-108	60-65	65-62	34-52	35-42	53-66
Miskolczon, „ 14. „ „	61-65	50-58	40-44	30-35	25-28	31-38
Uj Bocsán, „ 19. „ „	75-85	55-60	— —	29-30	— 30	35-40

Pénzkelet: Bécs, jul. 15én 5 petes stát. kötelez 111; 4 petes: 101 1/2; 3 petes:
77; 1834ki kölcsön: 715; 1839ki: 279 1/4; bankrészvény: 1628; Eszterházy
sor-jegy: 54 3/4; es. k. aranyagio: 103 1/4; éjszaki 1000 ftos vasutrészvény:
1024; bécs-glognitzki 400 ftos részvény: 394; dunagőzhajózási: 492 1/2.
Dunavízjárás: Budán jul. 18kán reg. 8 órakor: 12' 1'' 0''' az 0 fölött.